LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis

Dalyje Queens apskrities (N. Y.)	$10.00
Kanadoje	$10.00
Kitur užsienyje	12.00
Jungtinėse Valstijose	$9.00

Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 9 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Antradienis, Vasario (February) 2, 1971, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 60-ieji

KRISLAI

Vėl 50 aukų
Ar tik nebus apgavystė!
Fašizmas atgimsta
Garbingas didvyrių kelias
Teologo klausimas ir nuomonė

A. Bimba

Šiandien spaudoje labai mažai žinių apie karo eigą Pietų Vietname. Atrodo, kad ten mūšių jau lyg nebevyksta. Bet štai pranešimas, kad ten savaitėje nuo 17 d. iki 24 d. sausio krito net 50 amerikiečių. O kiek buvo sužeistų! Veikiausia keli šimtai.

Jei mūšiai nutilo, tai kaip tiek daug aukų atsirado? Kur nors yra apgavystė.

— — —

Kaip su mažinimu Amerikos militarinių jėgų Vietname? Žiūrėkite, sako prezidentas, kiek tūkstančių kareivių mes jau ištraukėme iš Vietnamo. Greitai ten pasiliks tik apie trejetą šimtų tūkstančių, o Johnsono laikais ten mūsų jėgos jau buvo pasiekusios pusę milijono...

Bet pasirodo štai kas. Pasirodo, kad ten buvo sugrūsta per daug kareivių. Kovose dalyvauja tiktai apie 40 procentų. Kiti visi neturi užsiėmimo. Karui jie nieko nereiškia. Jie nereikalingi. Reikia jų nusikratyti. Bet vietoje Amerikos žmonėms taip ir pasakyti, kodėl jiems akių nemuilinti propaganda, kad mūsų prezidentas tikrai mažina karo jėgas, tikrai veda karą prie pabaigos?!

— — —

Vėliausi pranešimai iš Romos kalba apie atgimstantį fašizmą Italijoje. Ne tik Romoje, bet visuose miestuose juodmarškiniai didelėmis grupėmis demonstruoja ir viešai kalba apie fašizmo prisikėlimą naujam gyvenimui.

Tiesa, kol kas tos juodmarškinių gaujos dar nesudaro rimto pavojaus, bet juk panašiai prieš daugelį metų Vokietijoje ir Italijoje paėmė valdžią į savo rankas Hitleris ir Mussolinis.

Reikia linkėti, kad šiandien Italijos demokratinės jėgos mokės su juodmarškiniais susidoroti laiku.

— — —

Gražiai apsimoka dar kartą pavartyti jau senokai išleistus leidinius. Visada juose surasi ką nors naujo, naudingo.

Štai mano rankoje didžiulio formato stora knyga "Kovų keliais". Aš ją parsivežiau iš Lietuvos 1966 metais. Joje įrašas: "Gerb. A. Bimbai susitikimo su Partijos instituto mokslinių kolektyvų proga." Pasirašo R. Šarmaitis, B. Vaitkevičius, R. Maliukevičius, P. Štaras ir dar vienas draugas.

Vartau jos puslapius ir jaudinuosi. Tai leidinys apie Tarybinės armijos Lietuviškosios divizijos kovos kelius. Su 460 nuotraukų, vaizduojančių lietuvių tautos tauriųjų sūnų kovas ir pasiaukojimą. Žiūrį į jas ir negali akyse išlaikyti ašarų.

O mūsų mielojo poeto Eduardo Mieželaičio eiliuotas tekstas! Kiek jame poeto sielos! Negaliu atsilaikyti prieš širdį užplūdusių giliausių jausmų audrą! Jais aprašytu... ir vėl skaitau...

Pav., va nuotrauka "Kariai kautynėse netoli Eleksejevos".

Kambodijos patriotų jėgos supa sostinę iš visų pusių; mūšiai siaučia

Phnom Penh, Kambodija. —Sostinės administracija ir militarinės jėgos uždarė miestą, kad slaptai negalėtų įsiveržti partizanai ir iš vidaus padėti kariaujantiems patriotams sostinės apylinkėje.

Sostinė pilna kareivių ir tankų. Dvi bombos sprogo miesto centre. Mūšiai siaučia visai arti miesto ribų. Partizanų išleistuose atsišaukimuose sakoma, kad sostinė bus puolama iš pietų, vakarų ir rytų.

Arti sostinės patriotai užpuolė aerodromą. Vietoje sunaikinta 10 amerikiečių lėktuvų. Mūšiuose nemažai kareivių žuvo ir daug buvo sužeista. Aerodromas išmuštas iš rikiuotės.

Amerikos lėktuvai nuolat bombarduoja patriotų - partizanų įsitvirtinimus. Amerikiečiai instruktoriai nurodo, kaip ginti sostinę ir bendrai kariauti su partizanais.

Woodcockas gina organizuotų darbininkų atsiekimus

Washingtonas. — Jungtinės Automobilių Darbininkų unijos prezidentas Leonardas Woodcockas pareiškė, kad Nixono administracija neteisingai kaltina organizuotų darbininkų laimėtus kontraktus, kaip infliacinius.

Woodcockas nurodo, kad daugelis kitų darbo jėgų grupių laimėjo daugiau, negu didžiosios unijos, bet jų Nixono administracija nekaltina. Kadangi pragyvenimo kainos kyla, infliacija didėja, tai darbininkai priversti kovoti už aukštesnes algas.

Jis liudijjo Kongreso-Senato bendram ekonominiam komitetui.

Victoria, Brazilija. —Nuo tam tikros ligos Jomar H. Silva visai paseno būdamas 12 metų amžiaus ir mirė nuo širdies smūgio. Daktarai sako: nors jis teturėjo 12 metų, bet fiziniai buvo kaip 90 metų senelis.

Sužeistas kovotojas Daunys. Poetas:

"..Dieninaitė šliaužia į kalvą... Bando Dauniui sutvarstyti galvą... Spaudžia Daunį prie savo širdies: 'Aš nenoriu tavo mirties...' Bet įsminga kulka į krūtinę... Krinta jiedu apsikabinę... Ir užpusto du kūnus pūga... Ak, kulka — neprotinga kulka!..."

— — —

Garsusis vokiečių katalikų bažnyčios teologas Dr. Hans Kung klausia: "Ar galima tikėti bažnyčia, kai ji skelbia taiką, laisvę ir demokratiją, bet pati nepajėgia šiuos idealus įvykdyti savo pačios sienose?"

Dr. Kung kalba apie bažnyčios tvarkymosi sistemą. Bažnyčia kalba apie laisvę, bet joje parapijonys neturi nė mažiausios laisvės pasirinkti savo vadus. Ji kalba apie demokratiją, bet joje visi viršininkai yra skiriami iš viršaus. Taigi, sako Dr. Kung, kai bažnyčia skelbia tuos idealus, ji veidmainiauja, kol ji pati jais netiki ir negyvena.

Sekamas popiežius būsiąs prancūzas

Vatikano miestas. — Popiežius Paulius, pakeldamas Prancūzijos kardinolą Villotą į Vatikano valstybės sekretoriaus vietą, kartu ji nuskyrė kandidatu popiežiaus vietai.

Nuo 1523 metų visi popiežiai buvo italai. Bet sekamas popiežius gali būti prancūzas. Popiežiui Pauliui mirus Villotas gali laimėti jo vietą.

Pompidou ir Brandtas susitarė

Paryžius. — Prancūzijos prezidentas Pompidou ir Vakarų Vokietijos kanclieris Brandtas sutiko priimti kompromisinį planą Europos ateičiai.

Užgirtas planas suteikia galimybę finansinei ir ekonominei Europos federacijai, kuri galėtų sutvirtinti Europos šalių ekonominę padėtį.

Jordanas reikalauja visų savo žemių

Jungtinės Tautos, N. Y. —Jordano ambasadorius Mouhammed el-Farra pridavė tarpininkui G. V. Jarringui Jordano valdžios reikalavimą, kad Izraelis pasitrauktų iš Jordano teritorijos ir kartu iš arabiškos Jeruzalės, kurią tikrai savinasi Izraelis.

Izraelio valdžia jau pirmiau pareiškė, kad ji nesutiks pasitraukti iš visų okupuotų arabų žemių, ypač iš arabiškos Jeruzalės.

Washingtonas. — Geležinkelių ir unijų atstovai vėl susirinko tartis dėl geležinkeliečių reikalavimų aukštesnių algų. Geležinkeliečiai grąso streiku kovo 1 d.

"LAISVĖS" VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Vajus prasidėjo su 1 d. Spalio
ir tęsis iki 28 d. Vasario

Vyriausia dovana bus pusė kelionės į Lietuvą lėšų. Taipgi įdomių gerų knygų biblioteka iš Lietuvos ir du laikrodėliai. Tai geras paakstinimas darbuotis vajuje.

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	Punktai
Brooklyno vajininkai	7148
Philadelphia, Pa.	6052
Paul Alekna, St. Petersburg, Fla.	5260
Connecticut valstios vajininkai	4986
Miami, Fla.	3640
New Jersey valstija	3412
Lawrence-Haverhill, Mass.	3060
Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.	2947
J. Jaskevičius, Worcester, Mass.	2752
V. Sutkus ir V. Trask, San Francisco-San Leandro, Calif.	1988
So. Boston, Mass.	1892
Binghamton, N. Y.	1750
Iš Kanados	1570
L. Bekešienė, Rochester, N. Y.	1412
Great Neck, N. Y.	1164
E. Kralikauskienė, Lawrence, Mass.	924
J. Stanienė, Baltimore, Md.	780
Pittsburgh, Pa.	716
A. Barnet, Los Angeles, Calif.	504
W. Briedis, Nashua, N. H.	336
Chicago, Ill.	300
L. Tilwick, Easton, Pa.	264
Mary Machuta, Cleveland, Ohio	156
P. Česnikienė, New Kensington, Pa.	144
K. Naravas, Scranton, Pa.	96

(Tąsa 3-čiame puslapyje)

Nixonas pasižymėjo pramonės gamybos depresijos sujungimu su didėjančia infliacija

Davos, Šveicarija. — Ekonomikas John K. Galbraith, buvęs Amerikos ambasadorius Indijoje, smarkiai kritikavo prez. Nixono ekonominę politiką pramoninkų suvažiavime, kuriame dalyvavo apie 500 didžiojo biznio atstovų iš 32 šalių.

Galbraith sakė, kad Nixonas pasižymėjo pramonės gamybos depresijos sujungimu su infliacija. Nixono nuolatiniai pažadai pakelti pramonės gamybą ir sulaikyti infliaciją nieko gero nedavė ir negali duoti.

Nixonas būsiąs vienas kelių prezidentų, kuriems teko išbūti tik po vieną terminą.

Karakas. — Venezuelos lėktuvas su 47 žmonėmis susidaužė Andes kalnuose. Žuvo 37 žmonės, kiti sužeisti.

Kiesingerio grumojimai

Dusseldorf. — Buvęs Vakarų Vokietijos kancleris Kiesingeris pareiškė, kad kancleris Brandtas suteikęs didžiules Tarybų Sąjungai koncesijas, o Vokietijai nieko negavęs.

Kiesingeris grumoja, kad Vakarų Vokietijos bundestagas (parlamentas) neužgirsiąs Brandto pasirašytų sutarčių su Tarybų Sąjunga ir Lenkija.

Katalikų mokyklų uždarymas sunkina mokyklų padėtį

Bostonas. — Mass. valstijos švietimo departamentas susirūpinęs, kas galės atsitikti viešosiose mokyklose, kai užsidarys apie 95 proc. visų katalikų mokyklų.

Šiuo metu mokyklos pergyvena krizę, bet kas bus, kai šimtai tūkstančių katalikų vaikų susiregistruos viešosiose mokyklose mokintis. Naujų mokyklų statyba visai sumažinta. Daugiau mokinių, daugiau išlaidų.

Ši problema liečia visą šalį, nes visur trūksta mokyklų ir mokytojų.

Washingtonas. — Gruodžio mėn. aukso rezervas sumažėjo 406 milijonais dolerių. Šiuo metu aukso rezerve yra 11 bilijonų 859 milijonai dolerių.

TSRS raketos Sirijoje

Jeruzalė. — Izraelio parlamente kalbėdamas, gynybos ministras Dajanas gązdino izraeliečius tarybinėmis raketomis, kurios esą įsteigtos Sirijoje ir sudarą Izraeliui pavojų.

Jis taipgi priminė, kad Egipte esą daugiau kaip 10,000 tarybinių instruktorių ir patarėjų, kurie Egipto armiją apmoko.

Tarybų Sąjungos erdvėlaivis nusileido Veneroj, padarė 192 milijonų m. kelionę

Maskva. — Spaudos agentūra Tass informuoja, kad tarybinis erdvėlaivis Venus 7 nusileido ant Veneros ir išlaikė didžiulį karštį, kuris ten siekia 887 laipsnius. Jis perdavė mokslines informacijas pirmu kartu nuo tos planetos.

Erdvėlaivis pradėjo kelionę rugpiūčio 17 d. ir padarė 192 milijonų mylių kelionę. Gautos mokslinės informacijos rodo, kad 887 laipsnių karščio temperatūroje jokiai gyvybei nėra galimybės gyventi. Atmosferos spaudimas turi 1,523 svarus per ketvirtainį colį. Tai 90 proc. didesnis spaudimas, kaip ant Žemės.

Tass skelbia, kad erdvėlaivis, nusileidęs ant Veneros, perdavinėjo mokslines informacijas per 23 minutes ir vėliau nutilo.

Shreveport, La. — Sveikatos, švietimo ir gerovės sekretorius Richardson čia kalbėdamas pasakė, kad pietinėse valstijose mokyklų desegregacija padariusi "nepaprastą progresą".

Izraelio kareiviai užmušę 1,828 arabų partizanus

Jeruzalė. — Izraelio gynybos ministras Dajanas skelbia, kad nuo 1967 metų karo pabaigos Izraelio kareiviai užmušė 1,828 arabų partizanus įvairiuose parubežio susirėmimuose ir kitose vietose.

Buvo užmušti 182 Izraelio kareiviai ir 639 sužeisti vien tik 1970 metų kovose su arabų partizanais. Izraelis buvo suėmes 2,884 partizanus, bet vėliau paleidęs 1,300 partizanų.

Atrodo, kad Dajanas mokėjo gražiai pasigirti Izraelio parlamentui.

Klerksdorp, Pietų Afrika. —Aukso kasykloje įvykus sprogimui žuvo 49 mainieriai.

Tėvams lygios teisės

Washingtonas. — Aukščiausiasis teismas patvarkė, kad motinos, turinčios mažus vaikus, turi teisę gauti darbą, jeigu jų vyrai nedirba ir prižiūri vaikus.

Dabar tėvas ir motina, turintieji mažus vaikus, turi lygias teises į darbą. Moteriškos lyties dirkriminacija tuo klausimu panaikinta.

Kablegrama iš Lietuvos

Miesto partinė konferencija

Vilnius. — Sausio 22 d. Statybininkų Kultūros rūmuose prasidėjo Vilniaus miesto 18-oji partinė konferencija. Čia vyko pokalbis apie dideli darbą, kurį atliko respublikos sostinės komunistai per 8-ąjį penkmetį ir laikotarpį, praėjusį nuo 17-osios partinės konferensijos, apie uždavinius deramai sutikti TSRS 24-ąjį suvažiavimą ir sėkmingai įvykinti 9-ojo penkmečio pirmųjų metų užduotis. 492 jos delegatai atstovavo Lenino ordinu apdovanoto Vilniaus 28 tūkstančius komunistų.

—:—

Klorio 75 metinės

Vilnius. — Sausio 22 d. Lietuvos TSR Revoliucijos muziejuje minėtos revoliucinio judėjimo dalyvio, TSR nusipelniusio kultūros veikėjo Kazimiero Klorio 75 metinės.

A. Vaivutskas

Washingtonas. — Social Security administracija praneša, kad vyrai ir moterys, gimę tarp 1902 m. spalio 2 d. ir 1903 m. rugsėjo mėn., turi paskutinę progą užsiregistruoti dėl Medicare iki kovo pabaigos.

EKSTRA

Erdvėlaivis Apollo 14 sekmadienį po pietų sėkmingai pasikėlė nuo Žemės ir pradėjo žygį į Mėnulį. Jame trys astronautai: Allan Bartlett Shepard, Edgar Dean Mitchell ir Stuart Allen Roosa. Bet ar pasieks Mėnulį ir bus bandyta nusileisti? Šis klausimas pirmadienio rytą dar nebuvo išspręstas. Galimas daiktas, kad bus sugrąžintas į Žemę Mėnulio nepasiekęs.

Dalykas tame, kad erdvėlaiviui pasikėlus, buvo padarytas bandymas sujungti jo dvi dalis — "command medule" ir "landing ship" — bet iš karto nepavyko. Pavyko tik iš šešto bandymo!

Kas atsitiko? Kame priežastis? Pirmadienio rytą, "Laisvei" einant į presą, dar nebuvo sužinota. Pranešimuose sakoma, kad jeigu to nepavykimo iš karto abidvi dalis sėkmingai sujungti priežastis nebus surasta, veikiausia, Apollo 14 turės būti kelyje sulaikytas ir sugrąžintas Žemėn.

"The N. Y. Times" pirmadienį iš Maskvos pranešama, kad gauta žinia iš Vilniaus, jog Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas pakeitė Vytauto Simokaičio mirties bausmę 15 metų kalėjimu.

LAISVE

SEMI-WEEKLY LITHUANIAN

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN COOPERATIVE PUBLISHING SOCIETY, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year $9.00	Canada, Lat. Amer., per year, $10.00
United States, per 6 months 5.00	Canada, Lat. Amer. 6 months $5.50
Queens Co., per year $10.00	Foreign countries, per year, $12.00
Queens Co., per six months $5.50	Foreign countries, 6 months, $6.50

Sukčiai ar inžinieriai be galvų?

PRIEŠ keletą metų New Yorko valstijos valdžia suplanavo savo sostinėje Albany pastatyti kompleksą pastatų, kuriuose būtų įsteigtos įvairios valdiškos įstaigos su vieta raštinėms-kabinetams. Projektą paruošė "slauniausi" valstijos inžinieriai. Viskas atrodė tvarkoje ir puiku.

Visas projektas turėjo atsieiti gerokai daugiau kaip pusę bilijono dolerių. Kaip ir paprastai tokiame atsitikime, norėdami gerai pasipinigauti, projekto vadus apspito kontraktoriai su savo "paslaugomis." Su jais buvo pasirašyti kontraktai ir darbas turėjo prasidėti...

Bet kas nors "apsižiūrėjo" ir surado, kad visame tame projekte pilna netikslumų, klaidų, tiesiog beprotybių. Prasidėjo kritikos ir statybos delsimai. Na, taip ir prabėgo net treji metai.

Kontraktoriai pradėjo alasavoti. Jie turį baisių nuostolių. Valdžia turi juos jiems padengti. Na, ir gubernatoriaus Rockefellerio valdžia, sakoma, jau prisipažįsta, kad ji padarė klaidą ir "nuskriaudė" kontraktorius su nuo 85 iki 150 milijonų dolerių. Aišku, kad teismas palaikys kontraktorių pusę ir valdžia iš valstijos iždo, tai yra, iš mūsų piliečių kišenių turės tą milžinišką sumą sumokėti.

Dabar piliečiai klausia: Kas tą visą projektą suplanavo: Pikti vagys-sukčiai, ar inžinieriai be galvų.

Veikiausia tai bus sukčių darbas.

Senatorius apie pavojų Amerikai

VIENAS iš seniausių ir bene kovingiausių senatorių yra senatorius Stephen M. Young iš Ohio valstijos. Jis jau 81 metų amžiaus ir jau 20 metų kai jis Ohio valstijai atstovauja Senate. Darbo unijų savaitraštis "Labor" cituoja šio senatoriaus pasisakymą apie Amerikos žmonėms pavojų iš taip vadinamo "militarinio-industrinio komplekso" (susivienijimo). Giliai susijaudinęs sen. Young šaukia, kad šiandien militarinis-industrinis susivienijimas "valdo" mūsų šalį." O tas valdymas, jis sako, labai blogai, pavojingai "atsiliepia į milijonų amerikiečių kasdieninį gyvenimą, į mūsų ekonomiką, į mūsų tarptautinius santykius ir į mūsų užsieninę politiką."

Dar toliau ir daugiau: "Jungtinės Valstijos, kurios tradiciniai būdavo priešingos militarizmui, tapo militaristine tauta." Ir tokia ji tapo "ne Amerikos žmonių pasirinkimu, bet kaipo pasėka militarinių nutarimų, pasižadėjimų ir veiksmų, kuriuos sukontroliuoti dabartiniai demokratiniai procesai nebepajėgia."

Turėdamas galvoje Vietnamo karą, sen. Young sako, kad militarizmas suėda visas šalies lėšas, beveik nieko arba labai mažai bepalikdamas būtiniausiems socialiniams reikalams milijonų vyrų, moterų ir vaikų!

Senatorius muša trivogą labai laiku. Šiuo pavojumi pradeda rimtai susirūpinti vis daugiau ir daugiau rimtai galvojančių amerikiečių.

Gerai, kad sen. Young pakėlė savo balsą. Gerai būtų, kad kiti senatoriai pasektų jo pavyzdžiu.

Mokslo žygiai ir laimėjimai

KAI šie žodžiai pasieks skaitytoją, jau veikiausia Amerikos mokslininkų paleistas erdvėlaivis Apollo 14-asis su trimis astroanautais bus beveik pasiekęs Mėnulį. Visi geros valios žmonės linki jiems didžiausios sekmės.

Bet jau turime kai kuriuos rezultatus Tarybų Sąjungos mokslininkų paleisto erdvėlaivio į planetą Venerą. Ta misija gražiai pavyko. Tai pirmas žmogaus kontakas su šia tolima planeta.

Erdvėlaivis "Venera 7" nuusileido Veneroje ir per 23 minutes darė pranešimus. Iš jų daug kas sužinota apie šią planetą. Patvirtinta nuomonė, kad joje jokia gyvybė negalima, nes joje temperatūra siekia nuo 847 iki 923 laipsnių, o oro spaudimas 90 kartų didesnis negu mūsų Žemėje.

Manoma, kad kai "Venera 7" žygio rezultatai bus pilnai išstudijuoti, dar daugiau mokslui svarbių žinių bus atidengta.

Mūsų nuoširdžiausi sveikinimai visiems abiejų šalių mokslininkams su naujais laimėjimais.

Rasistai teisia dekaną

Johannesburg, Pietų Afrika. — Rasistinė valdžia pasimojo nubausti katalikų dekaną Beytaghą už subversyvią akciją, visai nepaisydami "bažnyčių varpų skambinimo", kaip protestą.

Dekanas Beytaghas —pasižymėjęs kovotojas prieš rasistinę diskriminaciją.

Kun. Groppis laimėjo

Washingtonas. — Aukščiausiasis teismas atmetė žemesnio teismo nuosprendį pripažinti kaltu Romos katalikų kunigą Groppį.

Groppis buvo areštuotas civilinių teisių demonstracijos metu 1967 m. Milwaukee, Wis. Groppis yra kovotojas prieš karą, rasinę diskriminaciją, skurdą.

Kas ką rašo ir sako

KANADA JUNGTINIŲ VALSTIJŲ KIŠENĖJE!

Kanados "Liaudies Balsas" (sausio 22 d.) vedamajame "Daug kalbama, bet nieka nedaroma" skundžiasi:

Pastaruoju metu Kanadoje labai daug kalbama apie nepriklausomybės išsaugojimą. Ypač apie gelbėjimą Kanados ekonomijos nuo amerikiečių kontrolės. Kalbėt kalbama, bet nieko nedaroma.

Štai praėjusiais metais JAV interesai perėmė 104 biznius Kanadoje į savo kontrolę. Ir niekas nei nepastebėjo, kaip tas atsitiko. Dabar jau virš 8,000 kompanijų Kanadoje yra amerikiečių kontrolėj.

Tai dar ne viskas. Yra nemažai atsitikimų, kaip amerikiniai unijų lyderiai diktuoja Kanados darbininkams. Pavyzdžiui, GM darbininkų streikas Kanadoje buvo užtęstas labai ilgai. GM darbininkai tuo buvo nepatenkinti, bet nieko padaryti negalėjo. Dėl to jie turėjo didelius nuostolius.

Štai kitas faktas. Kanadoje pasigendama rekordų su Kanados himnu "O Canada". Bet muzikantų lyderiai Washingtone neleidžia nei vienam Kanados orkestrui užrekorduoti himną. Net karališkos policijos orkestrui uždrausta tai padaryti. Jeigu kartais yra grojamas himnas, tai olandų laivyno orkestro užrekorduotas.

KETURI JAUNI VYRAI PLAČIUOJU MUZIKINIU KELIU

Kaip plačiai Tarybų Lietuvoje yra atidarytos durys talentingiems, ambicingiems jauniems žmonėms galima spręsti kad ir iš sekamos žinutės:

Prieš keletą metų LTSR Valstybinės konservatorijos studentai Rimantas Šiugždinis, Saulius Kiškis, Aloyzas Grižas ir Saulius Lipčius susibūrė į styginį kvartetą. Nuo pirmos dienos jį globojo, didele savo patirtimi dalijosi Lietuvos styginio kvarteto primarijus, respublikos nusipelnęs meno veikėjas E. Paulauskas.

Bėgo laikas, kaupėsi įgūdžiai ir repertuaras. 1968 metų žiemą muzikos mėgėjai susipažino su jaunuoju kvartetu Paveikslų galerijoje. Prasidėjo koncertinė veikla. Aplankomi Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Biržai, Pasvalys, Palanga, Nida, Juodkrantė. Kvartetas svečiuojasi televizijoje ir radijuje. Paskui koncertinė geografija išsiplėtė — kvartetas dalyvauja kamerinės muzikos festivalyje Talinė, kur susilaukia gražių atsiliepimų.

1970 metai kvartetui buvo itin sėkmingi. Gegužės mėnesį Maskvoje išlaikomas rimtas egzaminas — atrankiniame visasąjunginiame konkurse į tarptautinį konkursą Miunchene iškovojama antroji vieta. Be to, kvartetas buvo pakviestas į penkių respublikinių Liudvigo van Bethoveno 200-osioms gimimo metinėms skirtą kamerinį muzikos festivalį Rygoje. Iš visų dalyvavusių kolektyvų Lietuvos Valstybinės konservatorijos styginis kvartetas pripažintas geriausiu.

Per dvejus koncertinio gyvavimo metus kolektyvas daug koncertavo. Netrukus jis gros savo šimtąjį koncertą.

Tokia trumpos LTSR Valstybinės konservatorijos styginio kvarteto biografija. Šiemet jo nariai atsisveikins su aukštąja muzikos mokykla. Koks bus tolimesnis jų likimas — parodys ateitis.

D. Čepulionis

AR KRISTUS BUVO VEDĖS?

Lietuviškoji kunigų spauda smarkiai ant mūsų supyks net ir už kėlimą tokio klausimo ir laikys įžeidimu viso katalikų bažnyčios "mokslo." Kristus buvo vedęs ir praktikavo lytinį gyvenimą? Kur jūs matėte! Juk ir kunigams uždrausta vesti ir meilę praktikuoti, lytiškai santykiauti su moterimis, pagrindiniai pasiremiant bažnyčios dogma, kad Jėzus Kristus buvęs nevedęs, jokio lytinio gyvenimo nepripažinęs ir nepraktikavęs.

Bet štai sausio 20 d. "The N. Y. Times" atspausdina William Phipps straipsnį "Did Jesus Marry", kuriame jis griežtai įrodinėja, kad Kristus buvo vedęs, kad tie, kurie tai neigia, sukaneveikia, iškraipo istorinius faktus. Visų pirma, girdi, Kristus buvo gryno kraujo žydas, o žydai ypač tais laikais griežtai atmetė bet kokį celibatą.

Tiesa, jis sako, naujajame Testamente tiesioginiai nėra sakoma, kad Kristus buvo vedęs, bet ir čia duodama suprasti, kad jis buvo vedęs. Pav., jame minima visa eilė moterų Kristaus pasekėjų grupėje.

Phipps teigia, kad krikščionybė sudarė dogmą apie Jėzaus celibatą savotiškais sumetimais.

Gal kas pasakys, kad Mr. Phipps yra koks nors užkietėjęs bedievis, tikėjimo ir bažnyčios priešas, todėl Kristų "šmeižia". Betgi Wiliam E. Phipps yra žymus religijos ir filosofijos profesorius Davis and Elkins kolegijoje. Jis parašė ir išleido plačiausiai ypač jaunų žmonių skaitomą knygą "Was Jesus Married? The Distortion of Sexuality in the Christian Tradition". Jis pripažintas dideliu religijos klausimais autoritetu.

KIEK IR KUR YRA PALESTINOS PABĖGĖLIŲ?

Vilniaus "Tiesoje" (sausio 21 d.) Apolinaras Sinkevičius suteikia tokių duomenų apie pabėgėlius iš Palestinos:

Sunkiausiai gyveno palestiniečiai Izraelyje. Dėl nepakenčiamų sąlygų Palestinos arabai bėgo į Jungtinę Arabų Respubliką, Siriją, Libaną. Taip susidarė Palestinos pabėgėlių problema. Suvienytų Nacijų Organizacijos duomenimis 1967 m. Artim. Rytuose pabėgėlių iš Palestinos buvo 1,345,000. Jų tarpe 723,000—Jordanijoje, 144,000 — Sirijoje, 161,000 — Libane, 317,000 — JAR. SNO nuo 1948 metų priėmė eilę nutarimų, kad Palestinos pabėgėliai grįžtų į anksčiau gyventas vietas arba gautų kompensaciją už prarastą žemę ir turtą. Izraelis šių rekomendacijų nevykdė. 1971 metais Izraelis užgrobė palestiniškąją Jordanijos dalį. Dabar Izraelio okupuotoje teritorijoje liko apie 650,000 palestiniečių. Rytinėje Jordanijoje, jos sostinėje Amane, jau 20 metų buvo pabėgėlių stovyklos, kurias 1967 metais papildė nauja palestiniečių banga. Dabar Jordanijoje yra daugiau kaip 1,000,000 palestiniečių.

Užrašykite "Laisvę" savo giminėms, gyvenantiems Lietuvoje. Prenumerata 12 dolerių.

Krislai iš Lietuvos

Jis daug žalos padarė Lietuvai

Jau pradedama užmiršti šiurpi istorija apie šykštų Brazinsko nusikaltimą — jaunos mergšos žiaurų nužudymą gelbstint savo kailį pagrobus lėktuvą. Negalima nesistebėti ir nesipiktinti Turkijos teismo aiškinimu, kad tai buvęs nusikaltimas "dėl politinių motyvų." Vagišius ir žulikas du kartus teistas už kriminalinius nusikaltimus, pabėgęs iš Lietuvos, pametęs šeimą ir pasisavinęs svetimą pavardę, besislapstęs Uzbekijoje, kad išvengus prievolės išmokėti per teismą išieškomus 32,000 rublių už padarytus nuostolius bei alimentus šeimai ir motinai — štai to "politinio veikėjo" veidas. Veidmainiavo jis Lietuvoje, dėdamasis ištikimu tarybiniu žmogumi, girdamasis, kad jo tėvą nužudė nacionalistiniai banditai. Dabar gi jis, turbūt, giriasi savo veidmainingumu ir sugebėjimu apgaudinėti tarybines įstaigas, tyčiojasi iš tarybinio teismo jam taikyto švelnumo, nes už stambų nusikaltimą nubaustas 5 metais laisvės atėmimo, o pusę bausmės atlikęs buvo išleistas.

Apie Brazinską, pasivadinusį Koreiva, buvo jau pakankamai rašyta ir jo šlykšti asemenybė pakankamai nupiešta. Tačiau negalima nepriminti, kad taip plačiai išgarsinti jo banditiški žygiai, ypač jaunuolės Nadios Kurčenko žvėriškas nužudymas ir lakūnų sužeidimas labai pakenkė lietuvių vardui, padarė žalos Lietuvai brolškų tarybinių lautų akyse.

Negalima nesistebėti ir tų reakcinių emigrantų sluogsnių džiūgavimu dėl to pašlemėko "žygdarbių," pastangos atvaizduoti jį kažkokiu "didvyriu," "laisvės ieškotoju." Bet netenka stebėtis, prisiminus, kad šalyje, kuri aiškiai negerais tikslais kolekcionuoja pas save įvairius gangsterius ir žmogžudžius, tokius kaip Impulevičius, Paškevičius ir panašius, turbūt tokia pozicija yra naudinga karjeros sumetimais.

Žemaitė Vilniuje

Kadaise, matydamas muziejuje skulptoriaus P. Aleksandravičiaus darbo Žemaitės skulptūrą, galvojau, kad labai malonu būtų ją pamatyti kaip tos mūsų didžios rašytojos paminklą Vilniuje. Ir štai, dabar kasdien matau mielą Žemaitę Vilniuje, sėdinčią su knyga ant kelių gražioje vietoje, prie pat didžiausios gatvės—Lenino prospekto. Šiuo metu Žemaitės paminklą dengia sniego rūbas, o tai dar ypatingai jį papuošia.

Šiemet, gruodžio mėnesį, sukaks 50 metų nuo Žemaitės mirties. Tad tą sukaktį galės minėti ne tik prie Žemaitės kapo Kapsuko (buv.-Marijampolė) mieste, bet ir Vilniuje prie jos paminklo.

MONIKA MIRONAITĖ APIE AUSTRALIJĄ

Šiomis dienomis Vilniuje Rašytojų sąjungos klube artistė **Monika Mironaitė** pasakojo apie savo kelionę Australijon, kur ji buvo nuvykusi savo draugės **K. Dauguvietytės** pakviesta. Ji įdomiai apžvelgė Australijos gyvenimą pagal savo patirtus įspūdžius. Daug vietos pasakojime ji skyrė susitikimams su Australijoje gyvenančiais lietuviais. Jų tarpe buvę tokių, kurie uoliai seka Lietuvos spaudą ir gerai nusivokia apie tai, kas vyksta Lietuvoje, bet dauguma įsivaizduoja Lietuvą tokią, kokią jie paliko iš jos išvykdami, ir tiki iškraipytomis melagingomis žiniomis, kurias patiekia reakcinė emigrantų spauda.

Įdomūs buvę **M. Mironaitės** susitikimai su lietuviais dailininkais, kurių tarpe esą talentingų kūrėjų. Ji turėjo progos susipažinti ir su Australijos teatriniu gyvenimu, mačiusi ten statomą amerikiečių dramaturgų veikalą "Plaukai." Pasikalbėjimas buvo iliustruojamas skaidrėmis (slaidai) bei nuotraukomis ir paveikslais.

Daug kas važiuoja į užsienį

Neseniai man teko sutikti kaunietį Jūrėną, grįžusį iš kelionės į Braziliją. Gavęs iškvietimą iš San Pauly gyvenančio artimo giminaičio, Jūrėnas gavo leidimą ir išbuvo apie mėnesį Brazilijoje, daugiausiai San Paulyje. Artistė **M. Mironaitė** savo pasikalbėjime apie Australiją paminėjo kai kuriuos ten gyvenančių lietuvių šeimų narius, neseniai atvykusius iš Lietuvos. O į Jungtines Amerikos Valstijas pas gimines pasisvečiuoti nuvažiuoja daug kas iš Lietuvos. Tai jau nekalbant apie visą eilę mokslininkų, rašytojų, kurie lankėsi JAV įvairiomis progomis.

Tuo tarpu reakcininkų propaganda pilna gerkle rėkauja, kad niekam neleidžiama išvažiuoti į užsienį iš Lietuvos ir apskritai iš Tarybų Sąjungos. Ypač tas riksmas pasklido po vagies ir žmogžudžio Brazinsko avantiūros. Bet vargiai ar kuri valstybė leistų išvykti tokiam nusikaltėliui, kuris skolingas valstybei didelę sumą pinigų ir paieškomas kaip besislapstantis.

J. Paliukonis

LLD REIKALAI

Centro komiteto atsišaukimas

Būsimiems dvejiems metams dauguma Centro Komiteto narių lieka tie patys. Dėkojame už pasitikėjimą. Galime pasidžiaugti, kad į dabartinį komitetą įeina dvi naujos janesnio amžiaus Amerikoje gimusios moterys. Dabar komitete dauguma moterų — keturios moterys, o vyrų—tik trys.

Praėjusieji 1970 metai Draugijai buvo sėkmingi: nariai gavo po dvi knygas, įvyko LLD suvažiavimas, išėjo keturi žurnalo "Šviesa" numeriai, įrašyta naujų narių. Tiesa, senesniojo amžiaus narių mirtis pralenkė naujai įstojusiųjų narių skaičių, bet jau toks yra gyvenimas. Draugija jau paminėjo savo 55 metų jubiliejų, metų našta savo paima. Gaila!

Centro Komitetas, pradėdamas šių metų darbą, vėl prašo visus LLD narius suvienyti jėgas tolesnei mūsų veiklai. Visų pirma, rūpinkimės į Draugiją įtraukti daugiau naujų narių, lankykime kuopų susirinkimus, padidinkime savo kuopų veiklą, paremkime Centrą piniginiai.

Vartant LLD išleistųjų 82 knygų lapus įsigilinus į per 37-rius metus Draugijos leidžiamam žurnale "Šviesa" tilpusiąją visuomeniniais klausimais medžiagą, nejučiomis kyla klausimas: Kaip LLD, kuriai pagrindą sudarė mažamoksliai iš Lietuvos atvykę sunkaus darbo žmonės, pajėgė išplėsti tokį didelį kultūros barą. Draugijos vadovybėje beveik visuomet buvo tiktai ribotas skaičinus inteligentų, kurie padėjo purenti apleistus dirvonus.

Lietuviai darbo žmonės veržėsi į geresnį, lengvesnį gyvenimą. LLD išleistos knygos, įvairūs kiti leidiniai, buvo toji kalvė, kuri ruošė sąmoningus veikėjus vadus grumtynėms už gražesnį žmogaus gyvenimą.

Pažvelgę į tai, kas mūsų gyvenime jau pasiekta, atsiminę, jog nuo pat LLD įsikūrimo mūsų nariai grūdinosi ir aktyviai dalyvavo įvairioje darbinėje veikloje, turime kuo didžiuotis. Ateitis priklauso darbo žmonėms.

Nors jau daug kas atsiekta, bet prieš liaudį dar tebestovi ilgas ir sunkus kovų kelias. Karai, prieš kuriuos mūsų Draugija pasireiškė pat savo visuomeninės veiklos pradžioje, išleisdama knygą "Karas kodėl?," dar vis tebėra žmonijai didžiausias pavojus.

Dar ir šiandien liejasi kraujas ir ašaros, žūsta milijonai brangių žmonių, miestai ir derlingi laukai paverčiami klaikiomis pustynėmis, o iš tų baisenybių parazitų klasė lobsta!

Mūsų šalis jau vienuolikti metai veda karą Vietname ir jam galo nematyt. Infliacija, stoka gyvenimui namų, visokie kasdieninio gyvenimo trūkumai Amerikos darbo žmonėms sunkiai atsiliepia. Valdžios viršūnėse sėdintieji pareigūnai, be pažadų, kad tuojau viskas bus gerai, nieko gero nepadaro. Amerikos liaudžiai reikės intensyviai koncentruotis būsimiems šalies valdininkų rinkimams. Tiktai išrinkimas pažangių asmenų į atsakomingas vietas sulaikys karą Vietname ir apribos militaristų baisiai išsišakojusią jėgą.

Lietuvius liečiančiuose reikaluose, kaip pirmiau, be LLD reikalų, visuomet turėkime mintyje stiprinti mūsų spaudą ir išlaikyti įstaigas.

Visi žinome, kad daugelyje kolonijų LLD narių skaičiumi praretėjo, kitur net likvidavosi arba susijungė kuopos. Bet tai dar nereiškia, kad turime pasiduoti pesimizmui. Įsidėmėkime "Šviesos" redaktoriaus žodžius jo raporte LLD suvažiavimui:

"Mūsų amžiaus žmonėms geriausias sveikatai ir gyvenimui prailginti laidas yra rūpinimasis judėjimu, pagal išgalę dalyvavimas veikloje."

Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komitetas:

Katrina Petrikienė — Pirmininkė
Jonas Grybas — Vice Pirmininkas
Ieva Mizarienė — Sekretorė
Povilas Venta — Iždininkas
Antanas Bimba — "Šviesos" redaktorius
Lilija Kavaliauskaitė — Iždo globėja
Anne Yakstis — Iždo globėja

'LAISVĖS' VAJUS

(Tąsa iš 1-mojo puslapio)

Brooklyno vajininkai Jonas Lazauskas ir Jonas Grybas darbuojasi, kad laimėtų pirmą premiją. Jie abudu pridavė pluoštą atnaujinimų, ir jiems daug pagelbėjo ir kiti, kurie pridavė keletą atnaujinimų.

Mūsų geroji draugė Bronė Ramanauskienė, Sellersville, Pa., prisiuntė pluoštą atnaujinimų ir punktus kredituoja philadelphiečiams.

Poivlas Alekna, LLD 45 kp., St. Petersburg, Fla., vajininkas, prisiuntė keturias naujas prenumeratas ir atnaujinimų.

M. Svinkūnienė, Waterbury, Conn., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

M. Valilionienė, LLD 75 kp., Miami, Fla., vajininkė, prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

J. Jaskevičius, Worcester, Mass., prisiuntė dvi naujas prenumeratas.

Frances Jordan, Chicago, Ill., kreditavo savo punktus V. Sutkienei ir V. Taraškienei, San Francisco, Calif.

Ona Wellus, LLD 20 kp., Binghamton, N. Y., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

E. Kralikauskienė, Lawrence, Mass., prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

O šie vajininkai pakilo punktais su atnaujinimais: F. Klastauskas, Huntington Sta., N. Y. (partneris prie Great Neck); Alice Jonikienė, Chicago, Ill.; K. Paciūnas ir B. Makutėnienė, Elizabeth, N. J.; George Shimaitis, Brockton, Mass.; E. Repšienė, So. Boston, Mass., ir S. Rainard, Brockton, Mass.

-:- -:- -:-

AUKŲ Į FONDĄ GAUTA SEKAMAI:

M. Svinkūnienė, Waterbury, Conn., prisiuntė $37. Aukojo:

Klementina Yankeliūnienė	$10.00
Ida Ablažienė	6.00
J. Vaitonis	6.00
J. Svinkūnas	6.00
Charles Danisevich	6.00

Po $1: Pranas Yocius, Naugatuck, Charles Lusas, John Bartash.

-:- -:- -:-

P. Alekna, St. Petersburg, Fla., prisiuntė $23. Aukojo:

W. Stakėnas, Brandon	$9.00
J. Ragauskas	8.00
J. M. Judžentai	5.00
C. Tamulonis	1.00

-:- -:- -:-

Nuo kitų gauta sekamai:

E. M. Liepai (atžymėjimui savo 50 m. vedybinės sukakties), Woodhaven, N. Y.	$50.00
B. Ramanauskienė, Sellersville, Pa.	31.00
Lilliian Novak (Sheralis), Clanford, N. J.	22.00
Eva Kralikauskienė, Lawrence, Mass.	20.00
P. Lupsevičius, Lawrence, Mass.	20.00
Julius Balčiūnas, Rochester, N. Y.	20.00
E. Morkevich, Laval, Que., Canada	15.00
F. Kaziliūnas, Brooklyn, Conn.	11.00
Vincas Guris, Brooklyn, N. Y.	10.00
F. Klastauskas (atminčiai brolio Stasio), Huntington Sta., N. Y.	10.00
Alice Jonikienė, Chicago, Ill.	6.00
J. Mikelis, Brooklyn, N. Y.	6.00
Frances Jordan, Chicago, Ill.	6.00
Viktorija Balkus, Brooklyn, N. Y.	6.00
Stella Danis, Miami, Fla.	5.00
M. Egelevičius, Windsor, Conn.	5.00
J. Krasauskas, Binghamton, N. Y.	5.00
V. Baltušis, Dorchester, Mass.	5.00
Pilietis, Ft. Lauderdale, Fla.	4.00
A. Balčiūnas, Montreal, Canada	3.00
Chas. Devetzko, Bricktown, N. J	3.00
J. Severinas, Rochester, N. Y.	3.00
P. M. Smalsčiai, Ludington, Mich.	2.00
J. Didval, Timmins, Canada	2.00
J. Draugelis, Huntington, Sta., N. Y.	2.00
Anna Vilimaitis, Rochester, N. Y.	2.00

Po $1: LAP Klubas, So. Boston, Mass.; J. Usevich Dorchester, Mass.; Mae Zasinis, Northridge, Calif.; Valentina Nevins, Ft. Lauderdale, Fla.; Peter Desres, Kenosha, Wis.; V. Fergis, Collingdale, Pa.; Mary Bakūnas, Pt. Pleasant, N. J.; J. N. Zajankauskas, Brooklyn, N. Y.; J. Miller, M. Vinckūnas, Rochester, N. Y.

-:- -:- -:-

Šį sykį gauta $294. Anksčiau įplaukė $9,105. Viso gauta $9,399. Balansas lieka gauti $5,601.

-:- -:- -:-

Lietuvių Kooperatinės Spaudos Direktorių Taryba savo susirinkime nutarė suruošti vajaus užbaigimui popietę **Vasario 28 d.** Kviečiame vietos ir iš apylinkės vajininkus ir laisviečius dalyvauti. Plačiau apie tą parengimą bus pranešta skelbimuose. Būtų labai gražu, jeigu galėtume garbingai užpildyti fondo balansą iki tos dienos.

Tai tiek šį sykį, iki kito pranešimo. Ačiū visiems už suteiktas dovanas ir už pasidarbavimą.

Administracija

ĮŽYMIOJO LIETUVIŲ TAUTOS DAILININKO NUOPELNAI

P. Smuglevičiaus gimimo 225-asias metines pažymint)

Lietuviškosios nacionalinės dailės raidoje XVIII amžiaus pabaiga ir XIX amžiaus pradzia — tai staigaus pakilimo ir suklestėjimo laikotarpis, o kartu ir naujos meninės krypties, naujos kūrybinės programos susiklostymas. Lemiamą vaidmenį čia suvaidino 1773 m. švietimo supasaulietinimas. Visi mokymo dalykai buvo pritaikyti prie praktinių visuomeninių, ekonominių, politinių ir kultūrinių uždavinių, o meninei kūrybai, greta pilietinių ir ideologinių uždavinų, iškelti savarankiškos nacionalinės dailės mokyklos, jos savaimingų kūrybinių tradicijų atgaivinimo ir kūrimo siekiai. Šį dėkingą vaidmenį teko atlikti pirmajam Vilniaus universiteto piešimo ir tapybos katedros vedėjui Pranciškui Smuglevičiui, kuris tas pareigas ėjo nuo 1797 metų iki pat mirties, 1807 metų.

Jo tėvas žemaitis Lukošius Smulgevičius taip pat buvo tapytojas. Jis pasiekė aukšto įvertinimo — karaliaus Augusto III dvaro dailininko titulo. Į meninės kūrybos pasaulį Pranciškų įvedė ne tik tėvas ir penki jo broliai dailininkai. Bene daugiausiai jam padėjo dėdė Simonas Čechavičius, žymiausias ano meto mūsų krašto tapytojas. Jis paruošė Pranciškų rimtoms studijoms Romoje, Šv. Lukošiaus dailės akademijoje.

Romoje Smuglevičiaus studijos ir meninės kūrybos pradžia truko daugiau dvidešimties metų. Čia susiformavo jo kūryba, paremta klasikinio antikinio bei renesansinio palikimo pažinimu ir artimais santykiais su žymiausiais ano meto kūrybinių ieškojimų pradininkais — J. Vinkelmanu, R. Mengsu, L. Davidu.

Savo darbuose Smuglevičius ieškojo darnaus perėjimo iš baroko į klasicizmą, paremto ryškesnėmis realistinėmis kūrybos priemonėmis. Šis kelias atitiko lietuviškosios dailės progresyviąsias tradicijas. Tuos programinius meninės kūrybos uždavinius jis kėlė taip pat savo vadovaujamoje tapybos katedroje, propagavo Lietuvoje pažangius pasaulinės dailės pasiekimus. Smuglevičius pakėlė profesinį dailininkų meistriškumą ir kartu susiejo jų kūrybą su nusistovėjusia ilgaamže lietuviškosios dailės tradicija, paremta tvirtais realistiniais pagrindais.

Smuglevičiaus kūryba pasižymi žanrų gausumu, gana įvairi ir sodri meninėmis išraiškos priemonėmis, kuriose atsispindi epochos meniniai ieškojimai.

Pagrindiniu žanru jis laikė istorinį, pagal ano meto kriterijus — aukščiausią ir atsakingiausią, įgalinantį visu pajėgumu pasireikšti dailininko kūrybiniams sugebėjimams.

Paveiksluose buitinio gyvenimo motyvais vaizdavo daugiausiai liaudies gyvenimą, ypač baudžiavinių valstiečių buitį. Liaudis jo paveiksluose pilna orumo, sukelianti humaniškos užuojautos, reikalaujančios panaikinti baudžiavą.

Portretinėje tapyboje nedaug tepaliko darbų, bet išreiškė juose gilų įžvalgumą, sugebėjimą įsijausti į portretuojamos asmenybės dvasinį pasaulį.

Peizažinė tapyba iš parengiamosios studijinės stadijos pakilo jo kūryboje į savarankišką žanrą. Gamtos grožis dvelkia subtilia romantika, nuotaikingumu. Ypač mums reikšmingi Vilniaus architektūros paminklų vaizdai, nupiešti apie 1785 metus.

Smuglevičius plačiai darbavosi ir dekoratyvinėje tapyboje. Žymiausias jos paminklas yra Vilniaus universiteto Smuglevičiaus salė, nors po restauravimo gerokai pakeista. Panašiai buvo išpuošta viena koplyčių Vilniaus katedroje ir kitur.

Pranciškaus Smuglevičiaus kūrybinė ir pedagoginė veikla turėjo labai reikšmingos įtakos mūsų meninei kultūrai, sužadino meninę kūrybą Lietuvoje visam XIX-ajam šimtmečiui. Ši kūryba, nepaisydama sunkiausių, dažnai tragiškų, to meto politinių varžtų bei kultūrinio persekiojimo, švietė visą šimtmetį kelių dešimčių žymių dailininkų kūriniais, kurie ir šiandien sudaro mūsų tautinį pasididžiavimą.

Vl. Drėma

Newark, N. J. — Buvęs miesto prokuroras advokatas Gordon gavo trijų metų kalėjimą už suokalbį imti kyšius nuo organizuotų kriminalistų.

Mirus

Leo Vaišnorai

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jo sesutei ir švogeriui Joanai ir Juozui Milleriams ir jų sūnui Edwardui ir jo šeimai Milleriams.

Didžiausios ištvermės šio liūdesio valandoj.

P. O. Malinauskai	Mr. ir Mrs. Morkūnai
F. J. Konteniai	Mr. ir Mrs. Pakalniai
A. Usevičienė	P. Yurkštas
S. A. Baganskai	Ed. Miller
Mr. ir Mrs. Sherwin	A. Bačiulienė
R. U. Shereliai	J. Bazaram
J. V. Rinkevičiai	A. L. Bekešiai
J. D. Valtai	Ona Vilimaitienė
G. Kiaurakis	K. Žemaitienė
V. Zlatkienė	V. Bulienė
J. K. Severinai	O. Galinat

— Rochester, N. Y.

ĮVAIRUMAI

Tai bent žuvelė!

Latvijos traulerio "Janis Rudzutakas" žvejai prie Šiaurės Afrikos krantų kėlė tralą. Staiga jame pasirodė didžiulis ovalo formos daiktas. Iš pradžių žvejai nutarė, kad į tinklą pateko kažkieno pamestas tralo skydas. Išvilktas į denį, daiktas staiga sujudėjo. Neįprastas laimikis pasirodė besanti milžiniška mėnulžuvė. Ši žuvis viskuo stebino net daug mačiusius žvejus: didžiule dantinga burna, stambiais pelekais ir kūno forma. Atstumas tarp apatiniojo ir viršutiniojo peleko buvo daugiau kaip 2 m. o vien tik apskritas, dubens formos kūnas buvo 1.5 m. skersmens! Žuvis svėrė daugiau kaip 3 tonas.

Mėnulžuvės gyvena vandenyno tropikuose, 100-200 m. gylyje. Minta moliuskais ir smulkiomis žuvimis. Mėnulžuvė retai patenka į žvejų tinklus, o tokios, kaip sugavo Latvijos žvejai, Vakarų baseine dar niekas nebuvo sugavęs.

Ką slėpė "Rojus"

Lenkų mokslininkai Šventokšinų kalnuose, Lenkijos pietuose baigė tirti "Rojaus" olą. Pasirodė, kad maždaug prieš 100 tūkstančių metų čia gyveno neandertaliečiai.

"Rojuje" mokslininkai rado elnių, bulių ir olų lokių, kuriuos medžiojo neandertaliečiai, kaulų. Atrasti židinių pėdsakai ir 1,600 gaminių iš titnago, esančio Šventokšinų kalnuose. Rasta retų radinių — akmeninių indelių, kuriuose pirmykštis žmogus trindavo mineralinius dažus. Šiais dažais buvo dažomas kūnas.

Nustatyta, kad tuo metu, kai "Rojus" buvo žmogaus prieglobstis, klimatas šioje teritorijoje buvo žymiai žiauresnis, negu dabar. Tuo metu šiose vietose buvo paplitę elniai, o iš paukščių didžiausią grupę sudarė pelėdos.

"Rojus" — gražiausia ola Lenkijoje. Ant jos sienų susidarė nuostabūs stalaktitų ir stalagmitų raštai. Požeminio labirinto ilgis — daugiau kaip 200 metrų.

AR ŽINOTE, KAD...

...yra mikrobų, kurie gali misti polietilenu, nailonu, baltuoju moliu, dizeliniu kuru, sieros junginiais, kalkėmis, aliuminiu, boro rūgštimi, raudonaisiais pipirais ir kai kurių augalų nuodais. Esama ir tokių, kurie gali misti karbolio rūgštimi, vartojama kitiems mikrobams naikinti.

...pingvinai keturioliką dienų "pasninkauja" — beveik nieko nelesa ir negeria. Visą šį laiką jie stovi vienoje vietoje. Mat, pingvino plunksnos iškrenta ne palaipsniui, o visos iš karto. "Pasninkaudamas" pingvinas stovi tarp iškritusių plunksnnų ir laukia, kada išdygs naujos, nes "plikas" į šaltą vandenį eiti nedrįsta.

NAFTOS PRAMONĖ IR ŽVEJYBA

Pastarasiais metais palei Meksikos įlankos pakrantes gerokai padidėjo povandeninė naftos gavyba. Nors tai ir keista, šiame rajone staiga padidėjo ir žuvų laimikiai: vien tik praėjusiais metais čia buvo sugauta 270 tūkstančių tonų žuvų.

Specialistai teigia, kad atsiradus daugybei naftos gręžimo bokštų, ant jų povandeninių dalių gausiai apsigyveno sėslūs jūros gyventojai ir išsivystė augalinis planktonas, vadinasi, pagerejo žuvų mitybos sąlygos.

Užkietėję rūkoriai girdi prasčiau už nerūkančius, beveik neatskiria dusnių tonų. Ši išvada padaryta Pennsilvanijos universiteto (JAV) klinikoje.

Philadelphia, Pa.

LLD 10 kuopos reikalai

Musų kuopos susirinkimų jau negalesime laikyti paprastoje vietoje kur buvo laikomi laikomi, nes tas namas sią savaitę sudegė.

Liekа mums rupimus susirasti kitą vietą. Na, ir mano minus tokia, kad mes, bent aš taip manau, bandysime laikyti susirinkimus pas atskirus narius stubose. Tai butų ir patrauklesni, ir daugiau kaip ir draugiskesni. Jei aš turėčiau namą, tai net ir kavutės išvirčiau. Manau, kad komisija šiuo reikalu jau rūpinasi.

Abelnai iš vietos lietuvių, kol kas linksmesnių žinių nesigirdi. O apie politinius įvykius tai kasdien per televizorių ir radiją girdime jų. Smagu būtų rašyti, jei tas nelemtas karas baigtųsi.

Na, draugai, nei nepajusime kaip praeis žiema. Dabar laikas rūpintis pavasarine veikla.

E. Švegžda (Bekampis)

Dorchester, Mass.

Neseniai rašiau "Laisvėje," kad A. Mažuikienė serga ir guli ligoninėje. Ten ji pasveiko ir sausio 24 d. sūnus rengėsi ją parvežti namo. Bet nakčia, 3 valandą, staiga jis mirė. O jis buvo tik apie 52 metus amžiaus, tuo tarpu jo motina yra virš 80 metų. Ji turėjo pasilikti ligoninėje toliau.

Mažuikienės sūnus Albert Naudus turėjo per tris dienas sunkų šaltį, ir nuo jo, matyt, mirė. Paliko liūdesyje žmoną su trimis vaikais. Gyvas būdamas velionis priklausė tik prie rūbsiuvių (Amalgamated Clothing Workers) unijos ir daugiau niekur.

E. R.

Rytų Berlynas. — Rytų Vokietijos ir Vakarų Vokietijos įgaliotiniai turėjo pasitarimą. Tarėsi keturias valandas svarbiais abiem šalim klausimais.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

NOTICE TO READERS AND ADVERTISERS

The Equal Employment Opportunity Commission has issued a guideline that the placement of help wanted advertisements under "Male" or "Female" classified headings indicates preference or discrimination on sex and violates the Civil Act of 1964, unless sex is a bona fide occupation qualification for the job. The effective date of this guideline is uncertain because of a pending court case.

The New York City Commission on Human Rights has adopted the same policy in interpreting the human rights provisions of the City Administrative Code. The City interpretation is now in effect.

So that employers and employment agencies may comply with this policy, The "Laisve" will continue to make available its "Help Wanted—Male-Female" classification. The "Laisve" will also continue its "Help Wanted—Male" and "Help Wanted — Female" classifications for advertsements excepted from the Civil Rights Act of 1964 and from the comparable laws of New York State and New York City.

For information about this policy, call or write the City Commission on Human Rights, at 80 Lafayette Street, New York, N. Y. 10013. Tel. (212) 566-5050.

RN'S-LPN'S and AIDES. To staff new unit. Attractive salary scale, commensurate with experience ability. Call Mrs. McCann. Edison Nursing Home, 465 Plainfield Ave., Edison, N. J. 201-985-1500. (4-9)

PORTERS. Mature gentlemen, full time, 5 day week. Progressive Nursing Home. Apply in person. Mr. Vanecek. Edison Nursing home, 465 Plainfield Ave., Edison, N. J. 201-985-1500. (4-8)

MOLD MAKERS 1st class. Die cast and plastic molds. Apprentice 2 years or more experience, machinist. 516-997-7666. (8-10)

SUPERINTENDENT and WIFE. Experienced in general maintenance for 56 unit complex. Free apt. utilities, bonus, $125 a week. Call: 215-KI 6-9279, evenings. (8-10)

ADDO-X-OFFICE MACHINES in Little Ferry needs qualified men to service adding and accounting machines. Will train on Company products. All Co. benefits and vacation. Call Mr. Tagestam, 201-489-1060. (8-10)

MAINTENANCE ELECTRICIAN. A one year old manufacturing plant in Flemington area has an immediate opening for a capable and highly motivated maintenance electrician who can also handle the mechanical end of maintenance. We need a hard working man, motivated by a challenge, who can help this plant grow into a productive and profitable part of the corporation. If you are interested, call personnel manager. Remis Co., Inc. Route 12, Flemington, N. J. 201-782-5858. An Equal Opportunity Employer. (8-10)

Pranešimas

LAWRENCE, MASS.

LDS 125 kp. ir LLD 37 kp. susirinkimas įvyks vasario 13 d., 2 val. popiet, Julian Stopjia Post, Polish American Veterans, 23 Monmouth St.

Valdyba (9-10)

Vienerių Metų

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Juozas Griciūnas

mirė Sausio 28, 1970

Liūdesyje prisimename malonius ir linksmus momentus.

Marijona, žmona
Venera Roclaw, duktė
Theodore, žentas ir
Patricia, anūkė

Pt. Pleasant, N. J.

Liudvigas van Bethovenas gimė 1770 m.

Jis buvo didesnis už didelius

V. Bovinas

Nuo didžiojo kompozitoriaus Bethoveno gimimo dienos praėjo virš 200 metų, bet jis ir šiandien yra gyvas pasaulyje. Jo muziką supranta visos tautos ir visos kalbos. Bethoveno muzika skamba šių dienų teatruose ir koncertų salėse. Tuo metu, kai kompozitorius Bethovenas grojo ir kūrė simfonijas, dar nei Marksas, nei Engelsas, nei Leninas nebuvo atėję į žmonijos istoriją.

Tą didį menininką, tikrai šviesų meno kultūros švyturį pasauliui davė vokiečių tauta. Bethovenas gyveno ir kūrė pabaigoje 18 ojo ir pradžioje 19-ojo amžių. Tačiau ta pati vokiečių tauta, davusi muzikos genijų — dvidešimtam amžiui pagimdė ir žvėriškąjį Hitlerį. Koks tai didelis kontrastas. Bethovenas kūrė ir paliko pasauliui didį muzikos meną, grožį, gyvenimą, — o Hitleris kūrė ugni, sėjo mirtį, pasauliui paliko griuvėsius. Viena tauta, bet ne vienodi jos žmonės.

Lietuvių tautos poetė Salomėja Nėris apdainavo juos abu. Kai Hitleris ir jo gaujos griovė poetės tėvynę, žudė Lietuvos sūnus ir dukras — poetė siuntė prakeiksmą Hitleriui. Tačiau kitaip Salomėja kalba apie didį menininką Bethovena. Didžiam muzikos genijui skirtame eilėraštyje poetė rašė:

Kas buvo — milžinai, nykštukai —
Nerūpi tau. Tiktai—kas bus.
Istorija kur vairą suka,
Ten buvo genijus skambus.

Ir tu toks vienišas, toks vienas,
Nieks neprilygs, ir nepralenks.
Ir amžiai milžinai, ir dienos
Prieš tavo meną nusilenks.

Kompozitorius Bethovenas kūrė muziką feodalizmo epochoje, prieš kurią jis kovojo. Bethovenas nebuvo vienas. To meto vokiečių tauta didžiavosi filosofais, kaip Kantas, Hegelis. Bethoveno laikmečiu poetai — Šileris, Getė ir kiti sukūrė nemirtingus literatūros kūrinius. Tačiau politinę, visuomeninę Vokietijos struktūrą dominavo feodalai — kunigaikščiai, grafai, bajorai ir kiti didikai. Žinoma, Bethoveną veikė ir didžioji prancūzų revoliucija, kuri jau griovė reakcijos bastilijas, skelbė buržuazinės demokratijos, laisvės ir lygybės obalsius. Tose sąvokose, kaip poetė primena, Bethovenas ieškojo to— "kas bus."

Bethovenas eina su pažanga

Bonoje auges ir jau tapes muziku, Bethovenas 1792 metais apsigyveno Vienoje. Čia tuo metu sparčiai vystėsi opera ir simfoninė muzika. Bethovenas, sakoma, sukeldaves "maištinga atmosfera" tairp kitu jo laikmečio muzikų. Iš Vienos Bethovenas rašė savo bičiuliui:

"Jūs matysite mane ne tik didesni artistą, bet ir tobulesni žmogu. Ir jeigu mūsų gimtoje šalyje jau vra ženklai į gerove — aš naudosiu savo meną biednuomenės labui."

Bethovenas ir išaugo didesniu už didžiuosius. Jaunatvėje jis buvo ne tik kompozitorius, bet ir muzikos kūrinių atlikėjas, artistas. Tačiau mūsų laikmečiui jo gausiausias palikimas yra simfoninė kompozicija.

Trečiąją simfoniją Bethovenas skyrė prancūzų revoliucijai. Tuo metu revoliucijos simboliu jis laikė Napoleoną. Savo trečiąją, kuri vadinama "Heroika," ant viršelio su Napoleono pavarde — autorius ruošė siųsti į Paryžių. Bet kompozitorių pasiekė žinia, kad Napoleonas pasiskelbė imperatorium. Ta žinia lyg perkūnija trenkė Bethovena. Jis sudraskė simfonijos viršelį su Napoleono vardu ir piktai pareiškė: "Jis dabar kojomis mindžios žmogiškas teises, vykins tik savo ambicijas, jis statys save aukščiau visko — taps tironu."

Didžio meno autorius, nepaisydamas, kad ir jo kūrybą supo to meto feodaliniai didikai—nelenkė jiems galvos. Vienam tokiu Bethovenas adresavo: "Kunigaikšti! Tuo, kuo jūs esate, tapote atsitiktino gimimo dėka. Tuo, kuo esu aš, esu dėkingas tik pats sau." Tai buvo drąsus pareiškimas prieš feodalizmo sistemą.

Bethoveno kūrybos laikmečiu didis menas buvo uždarytas feodalų paloiuose. Grafai, kunigaikščiai pirko ir pardavė meną — jie samdė muzikus, davė jiems užsakymus, rengė koncertus savo paloiuose. Ir pačiam Bethovenui grafas Lichnovskis vra skyręs 600 guldenų. Tačiau kompozitorius ir tose salygose išlaikė pažangias idėjas. J. Bruveris Vilniaus "Tiesoje" rašo, kad "muzika turi pažadinti visas dvasines žmogaus jėgas ir nukreipti jas į grožio, gėrio, tiesos, laisvės siekima. Šiuose žodžiuose visas Bethovenas — sunkų, dramatišką gyvenimo kelią nuėjęs žmogus ir menininkas — kovotojas, demokratas, pažangiausių idealų gynėjas."

Kompozitorius apie Bethoveno muziką

Didžiojo Bethoveno muzika didžiumoje instrumentalinė. Geriausiai ją gali vertinti tokios pat profesijos kompozitoriai. Štai kaip didįjį kompozitorių vertina tarybinis simfonijų autorius Dimitrijus Šostakovičius. Jis rašo:

"Nuo Bethoveno gimimo dienos praėjo du amžiai. Žemės veidas per tą laiką neatpažįstamai pasikeitė. O didžiojo kompozitoriaus muzika tapo dar artimesnė, dar brangesnė visų šalių, visų kontinentų žmonėms.

Bethoveno kūryba įvairiapusė. Mums brangūs visi jo bruožai: šviesi lyrika ir poetiški gamtos vaizdai, atsiskleidžiantys Šeštoje (pastoralinėje) simfonijoje, filosofinės minties gelmė, slypinti lėtose jo simfonijų, kvartetų, sonatų dalyse, jumoras kai kuriomis jo dainoms, instrumentiniams kūriniams. Bet svarbiausia, reikšmingiausia didžiojo kūrėjo muzikoje — heroika. Trečioji ir Penktoji jo simfonijos, Penktasis koncertas fortepijonui, muzika Getės tragedijai "Egmontas", uvertūra "Leonora" Nr. 3 ir daugelis kitų kūrinių kalba apie herojų, kuris neatskiriamas nuo liaudies masių. Jo mirtį apverkia visa liaudis: daugelio žmonių žengsmas girdimas vyriškai griežtame, gedulingame marše Trečiojoje — herojinėje — simfonijoje.

(Pabaiga sekamam num.)

Harrisburg, Pa. — Romos katalikų kunigas Michelman kovoja prieš kvietimą liudyti grand džiurei, kuri kaltina kunigus Wenderoth ir MeLaughlin, taipgi buvusi kunigą Scoblick kaip suokalbininkus kidnapinti Kissingerį. Jie yra kovotojai prieš skurdą ir karą Vietname.

JŪREIVIO DAINA

Aš sugrįšiu namo, išbučiuotas bangų, —
Išbučiuotas bangų ir pavojų...
Aš pripratęs prie to, man beveik nebaugu, —
Man beveik nebaugu, garantuoju...

Jau ne kartą raižiau aš putotas gelmes,—
Aš putotas gelmes — lyg per tvaną...
Ir norėjo nesyk mane audros išmest,—
Mane audros išmest okeanan...

Aš grožėjaus dažnai ir delfinų šimtais,—
Ir delfinų šimtais jūrų plotuos...
Mėlynryklių dantis aš mačiau neretai,—
Aš mačiau neretai kašalotus...

Aš pripratęs prie to, man beveik nebaugu,—
Man beveik nebaugu, garantuoju...
Aš sugrįšiu namo, išbučiuotas bangų, —
Išbučiuotas bangų ir pavojų...

-:- -:- -:-

Sūrūs vėjai ir vandenys sūrūs
Neša laivą į tolius melsvuosius...
Aš daina, vien daina pasiguosiu,
Kad, palikęs uostamiesčio mūrus,
Išėjau savo laimės ieškoti
Į akim neaprėpiamą plotį.

Tolių toliuos daina nuskardėjus
Mano geliančią širdį numaldo,
It pagonį—pagoniškos maldos...
Ir, atstatęs krūtinę į vėjus,
Aš veiziu, kaip šėliojanti jūra
Bangomis į falšbortą sugūra.

Sūrūs vėjai ir vandenys sūrūs
Neša laivą į tolius melsvuosius...
Tik daina, vien daina raminuosi,
Kad, palikęs uostamiesčio mūrus,
Išėjau aš palaimos ieškoti
Į žvilgsniu neaprėpiamą plotį.

Augustas Tamaliūnas

Kaunas, 1971.I.20

Pagerbė rašytoją B. Buivydaitę

Anykščiai.— Nepaprastai šiltai Anykščiuose buvo paminėtos vyresniosios kartos lietuvių poetės, mokytojos ir rašytojos Bronės Buivydaitės 75-osios gimimo metinės. Gimusi vienoje iš gražiausių rajono vietovių — Svėdasuose, vaikystę ir jaunystę praleidusi Anykščiuose, mokytojavusi Alytuje ir Panevėžyje, poetė apsistojo jaunų dienų lizde, ant Šaltupio upelio kranto.

Pasveikinti Bronės Buivydaitės jos septyniasdešimt penkerių metų jubiliejaus proga gausiai susirinko anykštėnai, jos talento gerbėjai ir buvę mokiniai iš Vilniaus, Alytaus, Panevėžio. Jubiliejinį rašytojos vakarą trumpu žodžiu pradėjo Anykščių rajono kultūros skyriaus vedėjas S. Siaurusaitis. Pranešimą "Bronės Buivydaitės kūrybos kelias" skaitė Vilniaus universiteto "Mokslo darbų" redaktorius V. Kuzmickas.

Nuoširdžiai jubiliatę sveikino A. Šilgalytė, J. Mikalauskas, Anykščių rajoninės bibliotekos darbuotojai, Anykščių Jono Biliūno, Anykščių II vidurinių mokyklų mokytojai ir mokiniai, rašytojas K. Inčiūra, nusipelnęs mokytojas M. Kurka ir kiti.

Balta kaip obelėlė B. Buivydaitė padeklamavo du savo eilėrašius.

Po to Vilniaus universiteto studentai atliko literatūrinę - muzikinę kompoziciją Bronės Buivydaitės kūrinių motyvais, padainavo senovinių lietuvių liaudies dainų. M. Karka, kilęs taip pat iš Anykščių apylinkių, gražiai interpretavo rašytojos pjesę "Šviesutė," kuriai jis, kartu dirbdamas su autore Panevėžio mokytojų seminarijoje, parašė muziką. Anykščių Jono Biliūno vidurinės mokyklos mokiniai suvaidino vaikų mėgstamos jubiliatės pjesės "Žiemos pasaka" ištrauką.

Didelis Bronės Buivydaitės minėjimas buvo ir Jono Biliūno vidurinėje mokykloje.

Vienuolika knygų davusi lietuvių literatūrai, tarybiniais laikais pakartotinai išleidusi "Auksinį batelį," "Tris bičiulius" ir paruošusi naują knygą "Pro vaikystės langą," mokytoja ir rašytoja tebegauna sveikinimo laiškus ir telegramas...

Kazimieras Zulonas

MŪSŲ SVEIKATA

Saugokime nosis...

Žmogaus atsparumas šalčiui priklauso nuo sveikatos, apskritai, užsigrūdinimo, o taip pat amžiaus. Vaikai ir senyvo amžiaus žmonės turi rengtis šilčiau. Greičiau nušalama, esant drėgnam, vėjuotam orui, naudojant žiemai netinkamus drabužius, ankštą avalynę.

Kai kas mano, kad "sušildo" alkoholiniai gėrimai. Tai netiesa.

Odos nušalimai būna keturių laipsnių.

Pirm laipsnio nušalimai pasitaiko dažniausiai. Pabalusios odos fone atsiranda melsvai violetinės dėmės. Pakenktos vietos atšala, gali patinti. Pradžioje jaučiamas odos peršėjimas, deginantis skausmas. Palyginti greitai odos jautrumas sumažėja ar visai pranyksta.

Antro laipsnio nušalimui būdinga pūslelės odos paviršiuje, panašiai kaip nudegus. Pūslelės atsiranda po 1-2 val., atšildžius nušalusią vietą.

Trečio ir **ketvirto** laipsnio nušalimo metu audiniai apmiršta, išopėja.

Ne visada lengva iš pirmo žvilgsnio nustatyti nušalimo laipsnį, tačiau suteikti pagalbą reikia kuo greičiau. Svarbiausia pakelti pakenktų audinių temperatūrą, tuo pačiu atstatyti normalią kraujotaką. Nušalusią vietą reikia patrinti švaria nosine, vilnonėm pirštinėm ar šaliu. Jei leidžia sąlygos, nukentėjusi reikia tuojau pat inešti į šiltą patalpą.

Nušalusią oda palengva masažuokime. Pagalbą teikiančiojo rankos turi būti gerai nuplautos su muilu. Odai paraudus ir sušilus, o taip pat atgavus jautruma, ja reikia atsargiai patrinti spiritu ar degtine, uždėti sausa, švarų ir šiltą tvarsti (ne kompresa!). Nušalusiam duoti išgerti karštos arbatos ar kavos stiklinę.

Gerai isidėmėkite — nušalusių vietų negalima trinti sniegu, nes ledo kristaliukai sužalos ir taip pakenkta odą. Antra, trynimo metu iš sniego susidares vanduo dar labiau atšaldys odą. Nušalusios vietos negalima šildyti arti ugnies, nes oda, nustojusi jautrumo, gali apdegti. Nušalusiu vietu netepkime jodu, kalio permanganatu — tai sutrikdys tolesni gijima. Nepasiteisina ir ivairiu gydomuju riebalinių tepalų vartojimas.

Ka darvti jei oda patinusi ar atsiradusios pūslės? Tada nušalusių galūniu negalima masažuoti, trinti ar intensyviai šildyti. Stipriai nušalusią vieta geriausia vandenyje sudrėkintu švarios marlės gabalėliu, vata ar minkštu skudurėliu. Po to patartina sudrėkinti spiritu ar degtine ir uždėti švaru šiltą tvarsti. Nušalusiji reikia pasiųsti į gydymo istaigą.

Niekad nepamirškime: geriau nušalimo vengti, negu nušalusias vietas gydyti.

Gyd. **A. Kudaba**

(Iš "Valstiečių laikraščio")

Įkalinta atsisakiusi liudyti vienuolė

Harrisburg, Pa. —Romos katalikų vienuolė Jogues Egan, gyvenanti New Yorke, atsisakė liudyti federalinei grand džiurei dėl suokalbio Kissingerį kidnapinti. Už tai ji uždaryta kalėjiman.

Ji pasakė, kad valdžia naudoja nekonstitucines priemones išgauti liudijimus ir pateisinti sugalvota sąmokslą apkaltinti taikos kovotojus.

Maskva. — Čia atvykęs Austrijos užsienio reikalų ministras Kirschlaegeris tarėsi su TSRS užsienio reikalų ministru Gromyko dėl Europos saugumo konferencijos.

Mieste pasidairius

Sanitacijos darbininkų unija reikalauja daugiau darbininkų prie atmatų kolektavimo, nes dabartinės darbo sąlygos nepakenčiamos.

—:—

Brooklyne suėmė du jaunus vyrukus. Pas juos rado ginklų ir vokišką Luger revolverį, kuriuo buvo trys žmonės užmušti per porą savaičių Flatbush rajone.

—:—

Kennedy aerodrome prie lėktuvo areštuotas Lebanono pilietis, pas kurį rasta trys ašarinės bombos ir 11 kulkų. Veikiausia jis norėjęs tą lėktuvą pasigrobti ir nusukti į kitą šalį.

—:—

Greenwich Village susirinkime 500 asmenų sveikino Angela Davis su jos gimtadieniu ir reikalavo ją išleisti iš kalėjimo.

—:—

Du negrai muzikai reikalauja New Yorko Philharmonijos Simfonijos Draugijos panaikinti rasinę diskriminaciją ir priimti juos į orkestrą. Jie pridavė aplikaciją 1968 m. ir iki šiol jiems vis atsakoma, kad nesą tuščios vietos.

—:—

2,500 žmonių susirinko į Carnegie Hall klausytis tarybinio smuikininko Leonido Kogano koncerto. Žydai teroristai paleido į salę gazų bombą. Koncerto dalyviai pasmerkė teroristus.

—:—

"Daily World" parengime dalyvavo apie 900 dienraščio remėjų ir sukėlė finansinės paramos apie $4,000. Pasisakė už išlaisvinimą iš kalėjimo Angela Davis.

"Daily World" prašo savo skaitytojų ir remėjų finansinės paramos, taipgi gauti naujų skaitytojų. Dabar eina vajus gavimui naujų skaitytojų.

"Daily World" adresas: 205 W. 19 St., New York, N. Y. 10011.

Rep.

Maskva. —Jungtinės Valstijos ir Tarybų Sąjunga pasirašė sutartį pasikeisti iš Mėnulio paviršiaus gautų dulkių ir akmenų pavyzdžiais.

Pakalbinkite savo kaimynus ir pažįstamus užsirašyti "Laisvę." Jie jums bus dėkingi

Parengimų Kalendorius

VASARIO 28 d.

Įvyks "Laisvės vajaus užbaigimo popietė, Laisvės salėje. 1 val. dieną.

Kovo 7 d.

Niujorko Lietuvių Moterų Klubo parengimas-minėjimas MOTERS DIENOS, Laisvės salėje, 2 val. po pietų.

Kovo 14 d.

LLD 28 kuopos parengimas minėjimui **Moters Dienos,** 1 val. po pietų, 103 svetainėje, Waterbury, Conn.

Kovo 28 d.

LDS 13-os kuopos šurumburum popietė.

Pranešimai

Ozone Park, N. Y.

LDS 13 kuopos mėnesinis susirinkimas su vaišėmis įvyks trečiadienį, vasario 3, Laisvės salėje. Pradžia 6:30 val. vakare.

Valdyba

LLD 185 kp. susirinkimas įvyks vasario 9 d. 2 val. p. p., Laisvės salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park, New York.

Visi prašomi ateiti. Susirinkimas bus labai naudingas.

Valdyba

Columbus, Ohio.—Tik keturi kalėjimo sargai atėjo darban, visi kiti pranešė, kad jie "serga". Sargai reikalauja didesnio atlyginimo.

DĖMESIO! DĖMESIO!

Jeigu jūsų TV sugedo, kreipkitės pas mus. Mes taisome Televizorius—spalvotus ir nespalvotus. Parduodame ir įtaisome Antenas. Taisome ir radijus, HI-FI ir STERO. Įstatome antennas dėl spalvotų televizorių ir Master Antennas. Būsite patenkinti mūsų patarnavimu. Kalbame lietuviškai.

Dėl daugiau informacijų, prašome skambinti: 647-2327. REDDING ELECTRONICS, 3414 Fulton St., Brooklyn, N. Y. 11208.

LIŪDNA TRIMETINĖ SUKAKTIS

Ona Stanelienė

Vasario 2, 1968

Širdies smūgis atskyrė tave iš gyvųjų tarpo. Buvai darbšti ir rūpestinga, dabar ilsėkis amžinai. Mes tave niekados nepamiršime.

Juozas Stanelis, gyvenimo draugas
Eugene, sūnus.
Eugenija, marti.
Ronnie ir **Gordon,** anūkai.

Warren, N. J. St. Petersburg, Fla.